

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

PhDr. Jitka Rožňová, PhD.

Médiá – umenie – spoločnosť (Využitie umeleckých artefaktov v médiách a pri tvorbe adverfaktov)

Komunikáciu na trase médiá, umenie, spoločnosť nemožno vymedziť jednoznačne s ohľadom na premeny, ktorými jednotlivé oblasti v rámci tohto vzťahu prechádzajú. Pre J. Rožňovú sa stali návratnými, skúma ich z viacerých hľadísk, v rôznych podobách, etapách vývinu, aby spätne potvrdila ich premenlivosť, zložitost', možnosti, ciele. Čo je dôležité, pozná špecifiká aj funkcie zložiek, ktoré participujú v procese tejto viacvrstevnej komunikácie. Vie dekodovať správy umeleckej, ale aj mimoumeleckej povahy. J. Rožňovej neuniká krehká hranica medzi umením a neumením, polarizácia spoločnosti či funkcia médií. Umožňuje jej to vnímať daný reťazec nezjednodušene, ale aj v jeho nejednoznačnosti.

Oblasť reklamy, ktorá je centripetálnou témou habilitačnej práce, je teóriou označovaná rozporuplne. Kým časť teoretikov reklamu "vytesňuje" za hranice

umenia, americká postmoderna ju spája s nízkym umením a niektorí teoretici umenia o nej dokonca uvažujú v intenciách umenia. J. Rožňová pomenováva vyjadrovacie prostriedky a postupy reklamy v intenciách umeleckých i mimoumeleckých a neuniká jej ani spoločenský, v niektorých prípadoch dokonca politický aspekt reklamy, jej vplyv na profilovanie názorov človeka. V prvej a druhej kapitole si vytvorila teoretické predpolie pre nasledujúce dve kapitoly, spojené s využitím vizuálneho umenia, plagátu a fotografie. Hlbšie znalosti z oblasti výtvarného umenia jej umožňujú vnímať špecifiká plagátu, fotografie, nielen ich precízne popísať, pomenovať ich špecifiká, pôvodnú funkciu, ale aj odchýlky v službách ich odvodeného druhotného fungovania. V jej argumentácii presvedčivo prezentuje vzťahy v rámci plagátu či fotografie – a to aj k dobe, politickému kontextu a spätne i k umeleckému – škála farebnosti, proporcionalita, línie, technika. Pozná symboliku farieb, vie odčítať ich poslanie. Tieto dve kapitoly by som označila za najzrelšie, ktoré dokonca núkajú istú paralelu k palimpsestovej metóde, niečo na spôsob znovu čítania známych diel, poskytujúci širokú škálu možných interpretácií.

Vo štvrtej kapitole J. Rožňová označuje divadelné prvky v masových médiách. Je to téma nevyčerpatelná, tak ako dialóg, ktorý sotva možno ohraničiť len divadlom. Ale napokon, divadlo je obrazom života, v centre ktorého stojí človek. Dráma a divadlo je o konfliktoch. Z tohto hľadiska je zobrazovaná žena a muž. Švédsky dramatik August Strindberg to nazýva súbojom pohlaví. J. Rožňová sa usiluje zaznamenať aspekty mužských a ženských rolí v printových médiách. Vychádza z výskumu v danej oblasti, čo jej umožnilo vyhnúť sa “fandeniú” tej či onej strane.

Posledná kapitola sa venuje zástoju umenia vo vzdelávacom procese budúcich novinárov. Potešujúce je, ako oblasť umenia zasahuje aj profilovanie budúceho novinára, ako sa jednotlivé aspekty tohto spojenia dopĺňajú, prelínajú, zapadajú

do seba a v konečnom dôsledku posilňujú poslanie novinárskej práce. Za pozoruhodný prínos habilitačnej práce považujem výber témy, definovanie reklamy v médiách, jej poslanie, prostriedky, s ktorými pracuje. Rovnako jej dosah na spoločnosť, tendovanie k umeniu alebo skôr jeho inšpirácie pri spracovaní témy. Preukazuje znalosti J. Rožňovej z oblasti médií, umenia, aj potrieb spoločnosti.

Jazyk habilitačnej práce je zrelý, nesie pečať autorkinej spisovateľskej i prekladateľskej skúsenosti. Spoľahlivo využíva odbornú terminológiu, pomenúva procesy, deje aj v oblastiach súvisiacich s témou práce.

Oceňujem, že J. Rožňová má zmapované problémy v jednotlivých oblastiach. Nadväzuje na poznatky iných, a čo je cenné, rozvíja ich, prípadne ponúka poznatky nové, ku ktorým dospieva vlastným výskumom.

Navrhujem, aby bol PhDr. Jitke Rožňovej, PhD. po úspešnej obhajobe habilitačnej práce udelený vedecko-pedagogický titul docent.

V Bratislave, 31. 07. 2020

prof. PhDr. Božena Čahojová, PhD.